

Hospodinův hlas

Základ kázání: **Žalm 29**

1. čtení: Marek 4:30-41

Úvod: Slyšet, vnímat, soustředit se – to je těžká disciplína

Milí bratři, milé sestry,

stává se nám poměrně často, že něco přeslechneme. Naše vnímání je omezené. Naše soustředěnost není vždycky v nejlepší kondici. Když jsme unavení, rozptýlení nebo rozhození, pak je to pro nás téměř nadlidský úkol: Soustředit se na něco, poslouchat někoho, vědět, o čem je zrovna řeč. Nedávno u nás byla paní z banky. Mluvila o našem spoření: Jak na tom jsme a co bychom mohli zlepšit. Kdybych neznal její české jméno, snadno bych propadl dojmu, že se paní narodila v Číně. Absolutně jsem neměl ponětí, o čem mluví. Naprosto jsem se nedokázal dokopat k pozornosti. Moje žena si dělala zápisky. Najednou se ke mně naklonila a řekla: *Pamatuješ si to všechno, že? Já jsem vyvalil oční bulvy a pohotově jsem odpověděl: Ne. Od té chvíle, co sis vzala tužku do ruky, jsem nevnímal ani slovo.*

Je asi v pořádku, když my lidé neposloucháme a nevnímáme to, co pro nás není důležité. Kdybychom vstřebávali všechno, co nám kdo říká, hlava by nám brzo explodovala. Nastal by kolaps systému. Na druhou stranu: Žel někdy přeslechneme i velice důležité informace... Takže otázka zní: *Co bychom dnes z Žalmu 29 určitě neměli přeslechnout?*

I. Země vede nebesa ke chvále Hospodina

Za prvé: Biblický zpěvák, klidně mu říkejme král David, vede k chvále Hospodina. K chvále Boha za jeho moc a slávu.

- ***Přiznejte Hospodinu, synové Boží, přiznejte Hospodinu slávu a sílu.***

Koho ale vede k chvále Hospodina? Snad lidi kolem sebe? Tentokrát ne! „Synové Boží“, které David povzbuzuje, jsou nebeské bytosti, Boží andělé. A to není zrovna běžné. To stojí za zmínku.

Víte, nejčastěji jedni lidé vedou k chvále Hospodina druhé lidi. Třeba zrovna král David při jiné příležitosti volá:

- ³⁵ *Rcete: Zachraň nás, ó Bože, naše spáso, shromáždí a vytrhni nás z pronárodů; tvému svatému jménu budeme vzdávat chválu, budeme tě chválit chvalozpěvem.* ³⁶ *Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, od věků až na věky!" A všechen lid ať řekne: "Amen. Chvalte Hospodina!"* (1Pa 16:35-36)

Nebo apoštol Pavel píše:

- ¹⁹ *...plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce* ²⁰ *a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otcí ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.* (Ef 5:18-20)

Jindy andělé sami vedou lidi k tomu, aby chválili Boha. Vzpomeňme na Vánoce. Když se v judském Betlémě narodil náš Spasitel, andělé v přítomnosti pastýřů zpívali:

- *Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.* (L 2:14)

A co dělali pastýři, když odcházeli od jeslí? Lukáš vypráví:

- *Pastýři se pak navrátili oslavující a chválíce Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.* (L 2:20)

No, a v našem dnešním žalmu je tomu přesně naopak. Král David, někdejší pastýř oveček, vede nebeské bytosti k velebení Pána Boha. Tedy: Země povzbuzuje nebesa k tomu, aby pěla chválu Stvořiteli veškerenstva. Člověk vyzývá anděly:

- ***Přiznejte Hospodinu, synové Boží, přiznejte Hospodinu slávu a sílu. Přiznejte Hospodinu slávu jeho jména, v nádheře svatyně klanějte se Hospodinu.***

Bratři a sestry, není to krásná spolupráce celého stvoření? Někdy potřebujeme my, lidé, povzbudit k chvále Boha. Stává se nám totiž, že jsme moc zahleděni do sebe. Že řešíme sami sebe. Že se litujeme. Že vyzdvihujeme sami sebe.

To nám pak někdo musí připomenout, že je třeba změnit styl myšlení, obrátit svůj zrak k Bohu a jeho chválit. Takové pobídky přicházejí od druhých lidí, z Písma, při bohoslužbách, nebo i ve všední dny. Přímo či nepřímou nás k tomu vede sám Duch svatý. Ale, a to dnes podtrhneme, někdy jsme tak plní chvály Hospodina, že můžeme k této chvále vést či přizvat druhé. Druhé lidi, ale i celá nebesa, celé stvoření.

Nebe tedy spolupracuje se zemí na chvále Boží moci, síly a slávy. Země spolupracuje s nebesy a lidé s anděly, aby se Hospodinu dostalo od všeho tvorstva toho, co mu od počátku patří: Aby se mu dostalo náležité úcty a chvály.

Chválit Hospodina... Co to ale obnáší? Mnohem víc, než se nám může původně zdát, bratři a sestry. David vede všechny „nebeské“ mocnosti k tomu, aby přiznaly Hospodinu čest a slávu. Tedy nejen aby ho chválily ústy a svým hlasem. Ale aby mu odevzdaly svou vlastní čest a vlastní slávu. Aby to, co si myslí, že jim patří, daly Hospodinu. To je v posledku smyslem chvály Pána Boha. Že mu předáme naši sílu. Že mu dáme k dispozici naše schopnosti, naše možnosti, naši slávu. Že se mu otevřeme. Že mu nabídneme své služby. A to už se samozřejmě netýká jen nebeských bytostí. Ale celého stvoření a člověka především.

II. Jsme součástí tohoto světa

Za druhé, co dnes nesmíme přeslechnout: Celý 29. žalm není původně izraelský. Nejsou to slova, která by se zrodila přímo v hlavě krále Davida, či někoho z jeho blízkého okruhu. Na tom se z dobrých důvodů shodují odborníci: Že se původně jedná o kenaanskou píseň. Tedy o sloky, které složili pohané k počtě boha Baala, boha bouře, blesků a hromů. To nejvíce prosakuje z 3. verše:

- ³ *Hospodinův hlas burácí nad vodami, zahřimal Bůh slávy, Hospodin nad mocným vodstvem.*

A co s touto původně pohanskou písní tedy udělali Hospodinovi vyznavači? Přepracovali ji a zařadili mezi chrámové zpěvy a vzorové modlitby židovské církve. Není to zvláštní: Použít pohanskou píseň k chvále Hospodina? Vždyť ji složili lidé, kteří trvale, vědomě či nevědomě, sváděli Izraelce k modloslužbě!

A co by na tom mělo být zvláštní? Vždyť to je skvělý příklad, z kterého se církve musí stále znovu učit. My křesťané nejsme v izolaci. Žijeme uprostřed naší kultury. Jsme její součástí. S mnohými věcmi či skutečnostmi kolem nás nemusíme souhlasit. Nad mnohými jevy v naší společnosti se můžeme pozastavovat a nad kde čím kroutit hlavou. Ale nesmíme si hrát na to, že žijeme na úplně jiné planetě, daleko od všech ostatních lidí. Za prvé to totiž není možné. A za druhé to církvi nikdy neprospělo. Církve není ghetto a nikdy se ghetttem nesmí stát. Když se Pán Ježíš modlí za církve, říká:

- ¹⁵ *Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého.* ¹⁶ *Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa.* (J 17:15-16)

Nejsme ze světa. Žijeme díky Kristu a kvůli Kristu. Z Krista a pro Krista. Přijímáme tedy především jeho zásady pro náš život. Snažíme se žít podle jeho pravidel. Ale pořád žijeme a vždycky budeme žít v tomto světě. A z toho vyplývá i náročný úkol: Být obeznámený s kulturou kolem nás. A její výdobytky kreativně přejímat, přetvářet ji do křesťanské podoby, a třeba i tímto způsobem ji posouvat dál. Někdy se totiž mezi křesťany objeví taková rádoby zbožná zásada: Dívat se jen na křesťanské televizní pořady. Volit jen křesťanské politiky. Poslouchat jen křesťanské zpěváky a kapely. Vystavovat si jen díla křesťanských malířů. Číst jen knihy křesťanských spisovatelů a myslitelů.

Odkud tato zásada pramení? To nevím. Jedno však vím: Že to rozhodně není biblické pravidlo. Žalm 29, stejně jako i některé další, je původně pohanská píseň. A vůbec: Starý zákon je plný motivů a témat, které původně židovské nebyly. A Nový zákon? Apoštol Pavel znal a používal texty pohanských filosofů, stejně jako třeba evangelista Jan. Vlastně celá Bible je svým způsobem výsledkem mnohasetletých myšlenkových zápasů a rozhovorů Božího lidu s daným kulturním prostředím.

A teď: To rozhodně neznamená, že bychom měli všechno kolem nás nekriticky přijímat. Je třeba vést dialog, nesouhlasit, vymezovat se – a tu a tam i něco přijmout a použít k tomu, aby byl Ježíš Kristus oslaven.

III. Hlavně nepřeslechni Boží hlas!

No, a co ještě bychom z 29. žalmu neměli přeslechnout? Hospodinův hlas, bratři a sestry. Celkem sedmkrát zde žalmista mluví o Hospodinově hlasu. A to je jistě mocný hlas mocného Boha. Jen si to ještě jednou poslechněme:

- ⁴ *Hospodinův hlas je plný moci, Hospodinův hlas je plný důstojnosti.* ⁵ *Hospodinův hlas poráží cedry, Hospodin poráží cedry libanónské.* ⁶ *Nutí poskakovat Libanón jak býčka, Sirjón jako mládě jednorožce.* ⁷ *Hospodinův hlas křeše plameny ohně.* ⁸ *Hospodinův hlas nutí poušť svíjet se v křeči, Hospodin nutí svíjet se v křeči poušť Kádeš.* ⁹ *Hospodinův hlas nutí laně k porodu, sloupává z lesních stromů kůru a vše v jeho chrámu volá: "Sláva!"*

Možná vás teď napadla maličko uštěpačná poznámka: *To jsme skutečně nepřeslechlí, že žalmista zpívá o Božím hlasu. Zase nás tak nepodceňuj, bratře faráři.* Souhlasím, to se opravdu nedá přeslechnout.

Ale stejně si musíme dát pozor! Na první poslech to totiž vypadá, že se jedná o projevy Boží moci, které děsí, které nahání strach. Boží hlas je jako bouře, která děsila tehdejšího člověka a děsí kolikrát i nás, lidi moderního věku... Boží hlas je jako bouře, před kterou i zvířata utíkají, nebo se před ní schovávají. Boží hlas je jako silný vítr porážející stromy v lese a zvedající písek a prach, takže i ta poušť se začne svíjet v křeči. Jsou to všechno mocné projevy Hospodinova hlasu.

Ale – a teď pozor! – pořád se jedná o Boží hlas. A hlas je z principu nenásilný projev. Hospodin vládne celému stvoření svým hlasem, připomíná nám žalmista. Ne mečem. Ne ohněm. Ale hlasem.

Bůh svým hlasem přivolal k bytí celé stvoření. (Gn 1; Ř 4:17) Svým hlasem káral Adama (Gn 3). Svým hlasem pozval Abrahama na životní pout'. (Gn 12) Svým hlasem zavolal Mojžíše a proroky. (Ex 3-4) A svůj hlas jim propůjčil, když mluvili k lidu. A jeho Syn Ježíš je ztělesněným Božím hlasem. Slovem, které na počátku bylo u Boha. (J 1) A zapátrejte v paměti, bratři a sestry, jakou zbraň používá Pán Ježíš proti svým protivníkům? Svůj hlas. Svá slova. Nic víc.

Někdy říkáme, že i slovo může ničit, bořit a zabíjet. Ale dnes si přiznejme, že slovo tak mocné není. Nezabije člověka hned, jako třeba nuž vražený do zad. Proto také se svým hlasem zkusíme pracovat kreativně, když máme působit na druhé lidi. Tak třeba děti... Někdy na ně křičíme. Doufáme, že zvýšení hlasu zabere a ony nás konečně poslechnou. Jindy jim zase domlouváme klidně a tiše. Přemlouváme, vysvětlujeme, žadoníme, prosíme, důrazně odmítáme, ano i mlčíme... S naším hlasem dokážeme dělat skutečné kotrmelce, protože to je ve většině případů jediná zbraň, kterou máme. A někdy si i stýskáme, protože naše snaha ovlivnit dění kolem nás pouhým hlasem často selhává. Stačí si vzpomenout na učitelky a učitele ve škole! Ti vědí dobře, jaká je to námaha: Zvládnout chaos a nekázeň ve třídě plné dětí jen pomocí svého hlasu...

A Hospodin nás také vede svým hlasem. Ano, někdy i zaburácí. Jindy promlouvá docela tiše. Ať tak či onak, je to projev jeho lásky, jeho náklonnosti vůči nám. S kým mluvíme my, lidé, především? S těmi, které máme rádi a které důvěrně známe, přestože nás někdy štvou. Hospodin mluví a promlouvá k celému svému stvoření, jak dnes žalmista zdůrazňuje. Proč? Protože nás i celé své stvoření důvěrně zná a miluje – i když ho někdy štveme.

Modlitba: *Hospodine, náš nebeský Otče, promlouvej k nám každého dne. Napomínej, potěšuj, burácej, šeptej, prostě s námi mluv. My totiž potřebujeme stále znovu slyšet tvůj hlas. A také nám pročisti srdce i uši, abychom tvůj hlas vnímali. A pro zásluhy Ježíše Krista tě prosíme za každého člověka, aby ti naslouchal, aby tě chválil. Amen.*